

УХВАЛЕНО

Вченою радою Київського національного
університету технологій та дизайну
протокол від 5 вересня 2022 р. № 1

ПОЛОЖЕННЯ

**про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін
здобувачами вищої освіти у
Київському національному університеті технологій та дизайну**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. «Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти у Київському національному університеті технологій та дизайну» (далі – Положення) регламентує процедуру вільного вибору навчальних дисципліни здобувачами вищої освіти Київського національного університету технологій та дизайну (далі – КНУТД, Університет).

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», «Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті технологій та дизайну», Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) в Київському національному університеті технологій та дизайну, та інших нормативно-правових актів України з питань освітньої діяльності та нормативних документів Університету.

1.3. Дія Положення поширюється на здобувачів вищої освіти Університету денної, заочної та дистанційної форм здобуття вищої освіти усіх рівнів вищої освіти на всі структурні підрозділи Університету (інститути, факультети, кафедри).

1.4. Вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, що складає не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, створює умови для досягнення ним наступних цілей:

- поглиблення професійних знань в межах обраної освітньої програми та здобуття додаткових професійних компетентностей;
- поглиблення своїх знань та здобуття додаткових загальних і професійних компетентностей в межах спеціальності або споріднених спеціальностей і галузі знань;
- ознайомлення з сучасним рівнем наукових досліджень інших галузей знань та розширення або поглиблення результатів навчання за загальними компетентностями.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРУ ЗДОБУВАЧЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Вибіркова частина навчального плану введена для забезпечення реалізації індивідуальної освітньої траєкторії через вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін, задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб з ефективного використання можливостей Університету.

2.2. Індивідуальна освітня траєкторія в Університеті може бути реалізована через індивідуальний навчальний план студента/аспіранта (далі – ІНПС/А).

2.2. Університет несе відповідальність за якість викладання і належне методичне забезпечення навчальних дисциплін, які пропонуються здобувачам вищої освіти для реалізації ними права вільного вибору.

2.3. В освітніх програмах та навчальних планах підготовки здобувачів вищої освіти всіх рівнів вищої освіти передбачено обсяг дисциплін вибіркового блоку 25 відсотків від загальної кількості кредитів ЄКТС.

2.4. Порядок формування переліку вибірових дисциплін

2.4.1. На вибір здобувачам вищої освіти пропонуються навчальні дисципліни з урахуванням власних потреб та інтересів щодо майбутньої фахової діяльності:

- внесені до загальноуніверситетського каталогу дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти (далі – каталог дисциплін ВВЗВО) Київського національного університету технологій та дизайну для першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти;

- із переліку дисциплін навчального плану іншої освітньої програми того ж рівня вищої освіти та або іншого рівня вищої освіти відповідно до затвердженого переліку навчальних дисциплін за кафедрами у поточному навчальному році;

- одночасного вибору із загальноуніверситетського каталогу дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти та переліку навчальних дисциплін кафедр, закріплених наказом ректора у поточному навчальному році;

- навчальних дисциплін/курсів іншого закладу вищої освіти на умовах реалізації права на академічну мобільність/неформальну освіту;

2.4.2. Для формування каталог дисциплін ВВЗВО кожен факультет/інститут/Міжнародний інститут аспірантури і докторантури подає до

НМЦУПФ Університету перелік дисципліни та їх опис у вигляді силабусів, як правило, до 01 листопада щорічно. Дисципліни повинні враховувати різний рівень фахової підготовки здобувачів вищої освіти та включати по одній дисципліні за кожним рівнем освіти, що забезпечується кафедрою.

2.4.3. Навчальні дисципліни, які запропоновані для вибору, формуються навчально-організаційним відділом НМЦУПФ у Каталог дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти, який затверджується наказом ректора на навчальний рік.

2.4.4. Затверджений в установленому порядку каталог дисциплін ВВС розміщується для ознайомлення студентів на сайті Університету у розділі «Інформаційний пакет ЄКТС. Каталог дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти».

2.5. Порядок вільного вибору навчальних дисциплін для створення індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти.

2.5.1. Вивчення вибіркового дисциплін проводиться:

– на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти – з другого навчального року (третього семестру);

– на другому (магістерському) рівні вищої освіти з першого навчального року (першого семестру). Вибір здійснюється, як правило, при поданні документів про вступ або протягом першого тижня навчання;

– для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – з другого навчального року (четвертий семестр).

2.5.2. Каталог дисциплін ВВЗВО з силабусами розміщуються в модульному середовищі освітнього процесу Університету (далі – МСОП). За власним бажанням кожен здобувач вищої освіти має право ознайомитись із силабусами навчальних дисциплін.

2.5.3. Процедура вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін включає наступні етапи:

2.5.3.1. Перший етап – ознайомлення здобувачів вищої освіти із порядком, термінами і особливостями запису та формування груп для вивчення дисциплін ВВС в Університеті, а також із їх переліком. Надання кваліфікованих консультацій щодо формування ІНПС/А, його реалізації протягом всього періоду навчання покладається на куратора та заступника декана/директора інституту/завідувача відділу докторантури і аспірантури.

2.5.3.2. Другий етап – ознайомлення з каталогом дисциплін ВВС та із силабусами до них. Здобувач вищої освіти може ознайомитись із силабусами навчальних дисциплін на сайті Університету або у МСОП.

2.5.3.3. Третій етап – вибір дисциплін. Для формування ІНПС/А на наступний навчальний рік здобувачі вищої освіти, ознайомившись із каталогом ДВВС, як правило, до 31 січня поточного навчального року зобов'язані зробити вибір дисциплін через формування електронної заяви у МСОП Університету або, у порядку виключення, подати до деканату/Міжнародного інституту аспірантури і докторантури заяву щодо вивчення тих чи інших вибіркового дисциплін у наступному навчальному році. Зразок такої заяви наведено в Додатку до цього Положення.

2.5.3.4. Здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти вибирають навчальні дисципліни, які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, і за погодженням із своїм науковим керівником.

2.5.3.5. Четвертий етап – опрацювання заяв. Як правило, протягом двох тижнів після подачі заяв деканати/Міжнародний інститут аспірантури і докторантури формують списки груп для вивчення вибіркового дисциплін і доводять їх до відповідних кафедр із зазначенням кількості здобувачів вищої освіти. Результати вибору здобувачами дисциплін ВВЗВО, як правило, до 10.03.2021 р. необхідно подати до навчального відділу НМЦУПФ.

2.5.3.6. П'ятий етап – опрацювання навчально-організаційним відділом НМЦУПФ результатів вибору здобувачами вищої освіти дисциплін із затвердженого переліку та формування навчальних груп. Якщо вибір не може бути задоволений з причин, перелічених у пункті 2.6.3, здобувачам вищої освіти повідомляється про відмову (із зазначенням причини) і пропонується зробити вибір із скоригованого переліку дисциплін ВВС. Тривалість етапу не перевищує, як правило, 5 робочих днів.

2.5.3.7. Шостий етап – остаточне опрацювання заяв здобувачів вищої освіти факультетами/інститутами/Міжнародним інститутом аспірантури і докторантури, прийняття рішень щодо здобувачів, які не скористалися правом вільного вибору. Перевірка контингенту здобувачів вищої освіти та уточнення складу навчальних груп здійснюється деканатами (відповідальними працівниками). Після перевірки і погодження обрані здобувачами вищої освіти дисципліни вносяться до їх індивідуальних планів. Тривалість етапу, як правило, 5 робочих днів.

2.5.3.8. Остаточні списки здобувачів вищої освіти за обраними ними дисциплінами ВВС деканати доводять до науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти шляхом розміщення в МСОП, як правило, за тиждень до початку навчання.

2.5.3.9. Якщо здобувач вищої освіти у встановлені терміни, за відсутності поважних причин, не скористався правом вибору, відповідні позиції його індивідуального навчального плану визначаються за пропозиціями випускової кафедри і затверджуються деканом факультету/директором інституту/керівником Міжнародного інституту аспірантури і докторантури.

2.6. Організація вивчення дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти.

2.6.1. Завідувач кафедри, за якою закріплена дисципліна відповідно до наказу ректора Університету, несе відповідальність за якість викладання і належне навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін ВВС, обраних здобувачами вищої освіти.

2.6.2. Навчальні групи для вивчення вибіркового дисциплін, пов'язаних із вивченням іноземної мови, використанням комп'ютерних класів, спеціальних лабораторій тощо, формуються за умови наявності не менше 15-ти здобувачів вищої освіти. У всіх інших випадках група становить, як правило, не менше 30 осіб.

Дане обмеження не поширюється на студентів третього (освітньо-наукового) рівня здобуття вищої освіти у разі обрання дисциплін із переліку для третього (наукового) рівнів вищої освіти.

2.6.3. Здобувачу вищої освіти може бути відмовлено у реалізації його вибору і запропоновано зробити новий вибір, якщо:

- вивчення навчальної дисципліни обрало менше мінімальної кількості здобувачів для формування групи. Такі дисципліни вважаються необраними, а здобувачам пропонується обрати зі списку дисципліни, які обрані чи умовно обрані іншими здобувачами. Умовно обраними вважаються дисципліни, для вивчення яких у групі не вистачає двох-трьох студентів (група з 15 осіб) або не більше п'яти здобувачів (група з 30 осіб).

- вибір перевищує максимальну чисельність, встановлену відповідною кафедрою або перевищує максимально допустиму чисельність потоку. У цьому випадку перевага в першу чергу надається здобувачам, які зафіксували свій вибір раніше.

Дані обмеження не поширюються на здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у разі обрання дисциплін із переліку для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

- обрані дисципліни не пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відповідно до рішення наукового керівника.

2.6.4. Дисципліни ВВЗВО формуються за загальними для усіх спеціальностей принципами:

- як правило, мають бути однаковими за обсягом кредитів ЄКТС;

- форма контролю для усіх дисциплін ВВЗВО є залік.

- дисципліни ВВЗВО в навчальних планах для підготовки бакалаврів плануються в 3–7 семестрах, загальним обсягом 60 кредитів ЄКТС, як правило, по 2 дисципліни в семестрі; для підготовки магістрів – 24 кредити ЄКТС (як правило, по 2 дисципліни в першому та у другому семестрі); для підготовки докторів філософії – 12 кредитів ЄКТС у четвертому семестрі (як правило, 2 дисципліни).

- у зв'язку із запровадженням кваліфікаційної роботи на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за окремими спеціальностями, в навчальних планах усіх освітніх програм не плануються дисципліни ВВЗВО у 8 семестрі.

2.6.5. З об'єктивних причин здобувач вищої освіти може внести зміни до заявленої ним варіативної складової індивідуального навчального плану на наступний навчальний рік, подавши до деканату/інституту/Міжнародного інституту аспірантури і докторантури відповідну заяву на ім'я директора інституту/декана факультету/керівника Міжнародного інституту аспірантури і докторантури.

2.6.6. Заява може подаватись до початку навчального року за умови, якщо здобувач вищої освіти не розпочав опанування вибіркової навчальної дисципліни.

2.6.7. Зміни, внесені до ІНПС/А, затверджуються директором інституту/деканом факультету/керівником Міжнародного інституту аспірантури і докторантури.

3. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1. «Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти у Київському національному університеті технологій та дизайну» розглядає та ухвалює Вчена рада КНУТД.

3.2. Положення вводиться в дію наказом ректора Університету.

3.3. Зміни та доповнення розглядаються та ухвалюються Вченою радою КНУТД і вводяться в дію наказом ректора.

Учений секретар

Наталія ПЕРВАЯ

Розробник:

Директор
навчально-методичного центру
управління підготовкою фахівців

Олена ГРИГОРЕВСЬКА

Керівник
навчально-методичного відділу

Тетяна МОЛЧАНОВА

ДОДАТОК

Декану факультету /
Директору інституту
Завідувачу відділу докторантури і
аспірантури/

_____ (прізвище, ініціали)

Студента(ки) / аспіранта групи _____
курсу _____

Факультету/інституту _____
(повна назва

_____ факультету/інституту)

_____ (повністю прізвище, ім'я та по батькові

_____ у родовому відмінку)

ЗАЯВА

Прошу зарахувати в групи з вивчення навчальних дисциплін вільного вибору студента / аспіранта на 20__/20__ навчального року:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Підпис

_____ (дата)

Не заперечую:

Декан факультету/директор інституту/
завідувач відділу докторантури і аспірантури _____

_____ (дата)

_____ (підпис)

_____ (власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ПОГОДЖЕНО:

Науковий керівник (для *третього (освітньо-наукового) рівня*)

_____ (дата)

_____ (підпис)

_____ (власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Причина відмови: _____